

אלא רב, מאי טעמא לא אמר כשמואל?

קדושתיהו מינייהו אף על פי שמרדו. אבל במקדיש תרנגולתו לבדק הבית, דלאו קדושת מזבח הוא, דהא קדושת דמים בעלמא הוא, כיון שמרדה, פקעה קדושתיהו, וחיבת בשילוח⁽⁹⁾.

אמר לך רב: דוקא קפטרי משלוח הקן בכגון פירות שוככו דקדשי מזבח נינהו, דכיון דקדשי בקדושת הגוף, לא פקעה

עלמא.

להקדש ובכללן המקדיש, אך באתוון דאורייתא קו"א לכלל ג' כתב דהיינו רק לפי ריש לקיש ולא לפי רבי יוחנן, וצ"ע. ובגדר היאוש לכאורה משמע שיאוש הגזבר נחשב כיאוש בעל ההקדש [וראה קצוה"ח רע"ג] אך בדבר אברהם [ח"ב י"ט ז'] כתב שהוא יאוש של כל העולם, וכחוטו של ים שדינו כהפקר, ואינו תלוי ביאוש בעלים]. ובקובץ הערות [שם] הביא שכוונת הראשונים לחלק בין קדושת הגוף שאינה פוקעת ביאוש, כי הקנין תלוי בקדושה, ואין היאוש מפקיע קדושה, ורק בקדושת דמים שהקדושה תלויה בקנין ממון, כיון שהתייאש ופקע קניינו ממילא פקעה הקדושה.

ובהכרח שהרמב"ם למד שכוונת המשנה שהפטור מצד קדושת המוקדשין הוא רק בקדושת בדק הבית, כי לקדשי מזבח יש פטור מצד שלח תשלח לאפוקי זה שמצוה להביאו ליד גזבר שהוא פטור גם בעוף שהרג את הנפש, ואינו מצד קדושתו. וכן משמע מדברי הרמב"ם [פ"ג משחיטה ה"כ] שכתב "שאינו נוהג במוקדשין שנאמר ואת הבנים תקח לך ואלו אינן שלך" ולא ניחא ליה בדברי תוס' הנ"ל, אלא נקט שהקדש בדה"ב נפטר מצד קדושתו, "שאינו שלך" ולא מצד איסורו.

ויסוד זה מבואר בחידושי הגר"ח [פ"ב ממעילה ה"ה] וראה בהרחבה בברכת שמואל [ב"ק ל"ד] בשמו, וכן משמע בתו"י כריתות [י"ג], ועיין בנתיבות המשפט [כ"ח ב'] והיינו, שקדשי מזבח אינם נקנים בקנין של אמירתו לגבוה, אלא בחלות הקדושה עליהם. [וראה בנדריים [כט]. שבר פדא אמר כי קדושת נטיעות לזמן לא פקעה בכדי, ומוכח שאף הקדש לדמי מזבח נעשה על ידי קדושה ולא התחדש כלל קנין לקדושת מזבח]. אך לפי ביאור זה תמוה כיצד סלקא דעתך לפי רב שתפקע קדושת קדשי מזבח במרידה, ולמה הוצרך הפסוק ללמד שחייב בשילוח. ודוחק לומר שזה גופא השמיענו הפסוק שקדושת מזבח תלויה בקדושה ולא בממון.

9. הקשו הראשונים להיכן הלכה קדושת בדק הבית. ומה ההבדל מקדושת הגוף שאמר רב שאינה פוקעת ופוטרת משילוח. [וסברו בקושייתם שדין מרידת התרנגולת מפקיע דוקא הקדש ולא כל ממון חולין]. וכתב הרמב"ן שהקדש בדק הבית אין בו קנין הגוף אלא שעבוד בלבד, וכיון שהתייאש מהן הגזבר או המקדיש מאחר שמרדו, דינם כהפקר גם בממון דעלמא, ונפקא שעבוד הגוף, וסובר רב שגם בקדשי מזבח היה סלקא דעתך שתפקע מהן אפילו קדושת הגוף ביאוש הגזבר, ולפיכך הוצרך קרא למעט, וללמד שקדשי מזבח שהם קדושת הגוף אין קדושתן נפקעת, ואי אפשר לשלחן. ורק קדשי בדק הבית יוצאים מרשות הקדש ביאוש. [והרשב"א לא הזכיר אלא יאוש הגזבר ולא יאוש המקדיש, והיינו משום שאין לו בעלות כלל, וראה באפיקי ים גם שכוונת הרמב"ן כרש"י בד"ה דמיתסר שהכל גזברים הם

וראה באפיקי ים שדן אם כוונת הראשונים שקדושת דמים היא רק כשעבוד, ולכן אפילו יאוש גרידא מועיל להפקיע קנין ההקדש, או